

УДК 338.2

*Шацька З. Я., к.е.н., доцент
Київський національний університет
технологій та дизайну*

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АПК УКРАЇНИ НА ЗАСАДАХ AGTECH ТЕХНОЛОГІЙ

Подальший розвиток підприємницьких структур агропромислового комплексу України залежить від багатьох чинників, головними серед яких є: «рівень виробничого потенціалу самого підприємства; його інвестиційної активності та привабливості; бажання оптимізувати технології виробництва, що є передумовою вибору виду інформаційних технологій для подальшого впровадження» [2]. На сьогоднішній день вітчизняні підприємницькі структури аграрної сфери «в основному використовують інформаційні технології задля ведення бухгалтерського обліку, автоматизації сільськогосподарських процесів» [3]. Однак, AgTech – сучасні новітні інформаційні технології, що застосовуються при виробництві сільськогосподарської продукції, можуть використовувати тільки агрохолдинги, як великі потужні підприємницькі структури. AgTech – це «напрямок технологій в сільському господарстві, садівництві та аквакультурі, який спрямований насамперед на підвищення ефективності агробізнесу» [5]. AgTech технології в сфері сільського господарства розвиваються в таких напрямках [4]:

Напрямок 1. Автоматизація бізнес-процесів виробництва сільськогосподарської продукції. Для цього використовуються:

– технології точного землеробства: геоінформаційні технології для отримання даних в режимі реального часу з допомогою GPRS додатків; дронів та супутників.

– автоматизація прийняття управлінських рішень в сільському господарстві на основі програмного навчання та штучного інтелекту.

Напрямок 2. Моніторинг стану посівів. Технології проведення безперервного моніторингу стану полів та прогнозування врожайності сільськогосподарських культур.

Вітчизняні підприємницькі структури аграрної сфери використовують наступні види AgTech для розвитку своєї діяльності (табл. 1):

Таблиця 1. Види AgTech, що впроваджені в діяльності вітчизняних підприємницьких структур аграрної сфери

Назва агрохолдингу	Види AgTech
«Континентал Фармез Груп»	інформаційна технологія дистанційного моніторингу полів
«ІМК»	«PreAgri – ІМС Geoportal» інформаційна технологія моніторингу стану земель
«УКРПРОМІНВЕСТ-АГРО»	електронний журнал агронома», за допомогою якого здійснюється онлайн моніторинг стану посівів і якість польових робіт.
«Полетехніка»	інформаційна технологія дистанційного моніторингу полів; програмне забезпечення «Trimble Ag»; власний дослідницький центр.
«AGRICOM»	комплексна експертно-аналітична система управління агробізнесом «FieldBI», система «AgroTop», яка дозволяє дистанційно управляти виробничими процесами в агробізнесі, та «AutoBI» – онлайн-інструмент для ефективного управління парком техніки, обліку запчастин та агрегатів, моніторингу штрафів, страхових полісів тощо.

Джерело: складено автором

Внаслідок високої вартості сучасних інноваційних аграрних технологій, AgTech використовується тільки на 7% досліджених автором вітчизняних підприємницьких структур аграрної сфери.

Однак, використання сучасних технологій не обмежується тільки сільським господарством. Технологічних змін зазнає весь агропродовольчий ланцюг: вирощування (відгодівля) – зберігання – переробка – продаж сільськогосподарської продукції, створюючи виробництво сільськогосподарської продукції нового типу на засадах AgriFoodTech.

У 2021 році обсяг світового ринку AgTech технологій у світі становив 6,2 млрд. доларів США [5]. На подальший розвиток світового ринку AgTech технологій впливають [1]:

- зниження цін на сільськогосподарську продукцію та одночасне зростання інвестицій в AgTech;
- зростання попиту на продовольство;
- посилення кліматичних змін;
- розвиток і здешевлення нових технологій;
- розвиток і інтеграція всього ланцюжка поставок agrifood;
- державні та грантові програми підтримки технологічних проєктів у агробізнесі, розвиток інфраструктури AgTech.

В подальшому впровадження AgTech-технологій в сільському господарстві дозволить «до 2050 року забезпечити їжею до 10 млрд. населення землі» [5] та підвищити світову продовольчу безпеку.

Література

1. Глобальний ринок AgTech – ключові тренди. *Бізнес*. URL: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/informaciyi-tehnologiji-v-silskomu-gospodarstvi-agtech-ukrajina-v-svitovomu-konteksti-50036996.html>
2. Зелінська О. В., Сухоцька С. М. Використання сучасних інформаційних технологій в агропромисловому комплексі. *Галицький економічний вісник*. 2016. № 2 (51). С. 148–152. URL: <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/51/69.pdf>
3. Павлюк Т., Волонтир Л. Використання сучасних інформаційних технологій в сільському господарстві. *Формування ринкової економіки в Україні*. 2017. Вип. 38. С. 122-127. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/16997.pdf>
4. Шацька З. Я., Прима В. І. Особливості впровадження інформаційних технологій в аграрному секторі України. *Агросвіт*. 2022. №13-14. с. 60-64. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/agrosvit/issue/view/7/6>

5. 5,6 млрд долл. або що таке AgTech. Agriteka. 2020. URL: <https://agriteka.com/497-scho-take-agtech.html>

УДК: 378.4:005.412(477)

*Тарасенко О.С., к.е.н., докторант
Київський національний університет
технологій та дизайну*

ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК НОВИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ ЗВО УКРАЇНИ

Враховуючи сучасні тенденції розвитку людства та процеси реформування, які відбуваються в освітній сфері, в тому числі в умовах посилення глобальних викликів та наслідків військової агресії з боку РФ, перед системою вищої освіти України постають нові завдання, які передбачають розширення спектра напрямів діяльності та підвищення ролі університетської освіти в житті суспільства. До найважливіших цінностей при цьому слід віднести турботу про довкілля і відповідальність перед майбутніми поколіннями, формування свідомого ставлення до яких є важливим завданням сучасної системи освіти. Вирішення таких завдань може бути безпосередньо реалізоване ЗВО через призму «третьої місії», яка поряд з освітньою і науковою складовими стає необхідним елементом функціонування сучасного університету.

В науковій літературі поняття «третья місія» університету позначається різними термінами, серед яких – «третья місія» (third mission), «третья роль» (third role) та «третьій напрям» (third stream), які в даному розумінні вважаються тотожними. Підвищення наукового інтересу до даного поняття як нового тренду розвитку вищої освіти вчені пояснюють тим, що розвиток вищої освіти «розглядається як передумова та елемент економічного і соціального розвитку країни» [1]. Нове розуміння місії університетів пояснюється поглибленням глобальних і національних проблем, що обумовлює необхідність зміни